

KANAUNINKAS VLADAS VIKTORAS BUTVILA (1891-1961)

Prelatas, visuomenininkas, Panevėžio vyskupijos Katalik Akcijos vedėjas, Vladas Butvil gimė 1891 m. Juodeikių k., Raseinių apskr. Mokėsi Telšiuose vidurinėje mokykloje (1904-1908), Kauno kunig seminarijoje (1910-1915), studijavo Teologijos-Filosofijos fakultete Vytauto Didžiojo universitete (1927). Kunigu šventintas 1915 m.

Vikaravo Utenoje, kuriose apylinkėse suorganizavo per 10 lietuviškų mokyklų. 1918 m. Utenoje steigė *Saulės* progimnaziją, kurioje buvo mokytojų ir direktoriumi iki 1926 m. Nuo 1923 m. vadovavo mokytojų kursams, kurie buvo įsteigti prieš tuos progimnazijos. Suorganizavo ir gana ilgai veikęs liaudies universitetą. Bėdamas Utenoje daug pasidarbavo visame apskrityje. Jis buvo Utenos apskrities tarybos pirmininkas ir švietimo tarybos narys. Kapelionavo Panevėžio batalionui (1919), buvo Lietuvos Gynimo Komiteto Utenos skyriaus pirmininkas (1921) ir Šaulių Sąjungos Utenos rinktinės pirmininkas (1923). Jis buvo ir muzikas, vedė chorą, kuris Šiauliuose ir Panevėžiuose pavasariniuose kongresuose laimėjo pirmąsias premijas.

Studijavo Kaune (1926-1927) daktarą Simoną Daukanto mokytojų seminarijoje ir kurį laiką buvo prefektu Kauno kunig seminarijoje. 1928 m. pradėjo vadovauti Panevėžio vyskupijos Katalik Veikimo Centrui, kuris Lietuvoje buvo pagarsėjęs kaip vienas veikliausių. K. V. C. Butvil skyrė daug darbo ir jėgų: vyskupijos parapijose, organizacijų suvažiavimuose, kongresuose skaitė paskaitas, sakė pamokslus, rašė lapelius, brošiūras, knygas. 1930-1932 m. klebonavo Panevėžio katedroje, po to buvo pakeltas Panevėžio katedros kapitulos kanauninku ir buvo vyskupijos kurijos kancelieriu. Daugelį kartų lydėjo vysk. K. Paltaroką parapijų lankyme, sakėdamas pamokslus. Panevėžyje daktaravė vakariniame universitete (suaugusiųjų kursuose).

Nuo 1940 m. paskirtas klebonu Panevėžio Šv. Petro ir Povilo parapijai ir jau pirmojoje bolševikų okupacijoje iškraustytas iš klebonijos, okupantams už mus namus, turėjo apsigyventi privačiuose namuose. Po karo pakeltas Panevėžio kapitulos prelatu, bolševikų išvežtas Sibirį, sumuštas galvą, paraližuotas, laikytas kaliniškinėje, paskui paleistas Lietuvoje. Grįžęs Panevėžiuo darbu dirbti neturėjo ir mišias laikyti nebegalėjo. Gyvybė buvo palaikoma iš J.A.V. gaunamais vaistais, kurie vėliau bolševikų buvo uždrausti gauti. Daugelį metų, mirė 1961.3.14 d. Palaidotas Panevėžio katedros kapinėse šalia ateitininkų himno autoriaus kun. J. Tilvyčio-Žalvarnio kapo.

Kan. Vl. Butvil raš daug straipsni vairiuose laikrašiuose ir žurnaluose ; *Laisvje, Ganytojuje, Panevžio Garsė, Panevžio Balsė, Tiesos Kelyje, Rytė*. Jo parašytos knygos : *Katalikų veikimas K.V.C. skyriuose* (1930), *Katalikiškoji Akcija parapijose* (1932), *Tiesos fronte* (1936), *K Dievas sujung , žmogus neperskiria* (1938). Savo straipsnius daugel kart taisydavo, duodavo kitiems paskaityti, paklaUSDavo pastab . Dauguma jo straipsni apologetiniai ir katalikiškojo veikimo temomis. Raš ir klebonu b damas, nors paprastai tose pareigose, ypa didel se parapijose, jau neb r laiko rašymui.

Prel. Vl. Butvil buvo vienas žymi j pamokslinink . Švent žod jis moj jo perduoti su sijautimu ir giliu pergyvenimu, ta iau be dirbtinos režis ros. Kartais pamoksluose net perdaug energijos išekivodavo, net iki pasilpimo. Kart po pamokslo Panevžio katedros zakristijoj Miši patarnautojai tur jo j pasilpus gaivinti šaltu vandenu.

Kaip pamokslininkas jis buvo tikras tiesos fronto gyn jas. Katalik Bažny ios teises, ypatingai katalikišk sias mokyklas, spaudos laisv , krikš ionišk j moteryst , jis gyn dr siai, o Bažny ios moksl išd stydavo svariais ir aiškiais rodymais. Prisimenu vien jo pamoksl Panevžio katedroje, už kur ano meto Lietuvos tautinink valdžios saku Panevžio teismas j nubaud . Visai parapijai ir Panevžio katalikams, ypa jaunimui, tas teismas buvo didi pamoka, kaip reikia už ties kovoti ir, jei reikia, už j nukent ti.

Bolševikams okupavus Lietuv , kad ir m gino jis b t labai atsargus savo pamoksluose, ta iau ties vis tiek uoliai gyn , tik jimo tiesas aiškiai d st ir už tai buvo areštuotas ir ištremtas Sibir . Bolševikai j kaltino ir už tai, kad jis vokie i okupacijos metu vadovavo savišalpos pagalbos komitetui Panevžio žyje, neužmiršdami, žinoma, ir jo visos veiklos Utenoje ir Panevžio žyje. Galima teigti, kad Butvil , paraš s *Tiesos fronte*, t tiesos front begindamas daug kent jo ir jame mir .

Buvo karšto b do, sangvinikas, dinamiškas. O tokiam lengviau ir apsirikti. Ta iau klaid pasteb j s, jis garbingai j atitaisydavo, pasiaiškindamas ir atsiprašydamas. Daug kam, ir man pa iam, kol jo ar iau nepažinojau, jis atrod išdidus ir sunkiai prieinamas, bet širdyje buvo geras, o kasdieniniame gyvenime nuoširdus ir draugiškas. Steb damas j klebono pareigose nekart sprendžiau, kad jis vis d lto buvo daugiau teoretikas, o ne praktikas, daugiau knygos žmogus, o ne administratorius. Ir jis pats tai prisipažino, kai, b - damas klebonu, tur jo jo paties skelbtas K.V.C. veikimo taisykles pritaikyti praktikoje.

Tit as Narbut as

Dayton, Ohio